

MÚZEUM

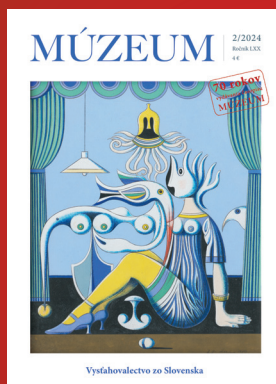
Obsah ročníka 2024/Content of volume 2024

Ročník LXX/Volume LXX

1 – 4/2024

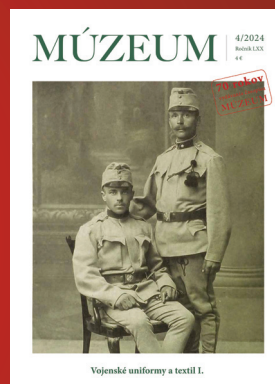
Meštiansky a šľachtický odev v 19. storočí

Vystaľovalectvo zo Slovenska

Odevná kultúra 1918 – 1948

Vojenské uniformy a textil I.

Vydavateľ/Publisher

Slovenské národné múzeum je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky – Slovak National Museum is the state-subsidized organization established by the Ministry of Culture of the Slovak Republic

Redakcia/Editorial Office

Slovenské národné múzeum, Vydavateľstvo SNM, Časopis MÚZEUM, Žižkova 16, P. O. Box 13, 810 06 Bratislava
e-mail: vydavatelstvo@snm.sk, public@snm.sk
URL: <https://www.snm.sk/odborne-pracoviska/vydavatelstvo-snm/casopis-muzeum>
ISSN 0027-5263

ÚVODNÍK | EDITORIAL

- Eva Hasalová:** Móda 19. storočia v múzeách
Martin Javor: Vystaľovalectvo zo Slovenska – úspešné osobnosti
Eva Hasalová: Nové časy, nové republiky, nové módy
Miloslav Čaplovič: Dokumentácia vojenského textilu v múzejných zbierkach

HLAVNÁ TÉMA | MAIN TOPIC

- Eva Hasalová:** Od zbierky odevov k reflexii módy
Vanda Marešová: Památky veřejně známých osobností 19. století ve sbírce textilu oddělení starších českých dějin Historického muzea Národního muzea
Joanna Regina Kowalska: Zbierka módy 19. storočia Národného múzea v Krakove – história a súčasnosť
Éva Kerényi: Korzety a mídre v zbierkach Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote
Katarína Beňová: Vzťah medzi maľovaným portrétom a odevom v prvej polovici 19. storočia
Eva S. Kotláríková: Francúzske módné listy v zbierkach Slovenskej národnej galérie
Lucia Almäšiová: Téma odevu v teórii fotografického portrétu v druhej polovici 19. a na začiatku 20. storočia
Jana Cabadajová: Módné časopisy v knižnici Zayovcov
Jana Zaujecová: Rekonštrukcie dobových odevov na príklade svadobných šiat princeznej Karolíny de Bourbon
Lubomíra Abrahámová: Predstavenie rekonštrukcií a kópií odevov z 19. storočia
Vladimír Janský, Lubomír Vidlička: Ochrana textilných zbierkových predmetov pred poškodením biologickými škodcami, najmä hmyzom
Zuzana Francová: Marína Paulíny (1897 – 1945). Život medzi Slovenskom a Amerikou alebo Slovenka v anglosaskom svete
Peter Jantoščiak: Bratia Dopjerovci a ich Dobro

- Miroslava Schiller Maurery:** Vianočné pozdravy z Ameriky. Život a tvorba Lýdie Kratina Sokolovej s dôrazom na prvú polovicu 20. storočia 2/12
Zuzana Francová: Sochár Arthur Fleischmann. Nevšedný životný príbeh bratislavského rodáka 2/18
Zsófia Kiss-Szemán: Ladislav Guderna 2/22
Erik Benko: Aurel Bohuslav Stodola. Meno, ktoré preslávilo Slovensko 2/27
Peter Drozd: Jozef Murgaš – človek, ktorý sa stal kňazom, aby sa mohol stať technikom 2/31
Juraj Krištofik: Ján Bradáč ako spolutvorca spolkového života v Little Falls 2/36
Eva Hasalová: Svetová a vlastenecká móda v dámskom šatníku v 20. – 30. rokoch 20. storočia. Príklady zo zbierky SNM – HM 3/2
Hana Zelinová: Šatník Alice Masarykovej 3/7
Monika Schwandtnerová: Irma Ballnerová – učiteľka Spolku Izabella 3/12
Daniel Hupko: Janko Jesenský a pánska móda: „Rád sa pekne obliekal“ 3/18
Zuzana Dedík Šidlíková: Móda počas druhej svetovej vojny na Slovensku 3/25
Miroslava Burianová: Symboly protektorátni módy. Predstavy a realita 3/29
Marta Janovičková: Svet detskej módy na Slovensku v rokoch 1920 – 1945 3/35
Dušan Dzuro: Typológia rovnošiat v Československej ľudovej armáde, Československej armáde, Armáde Slovenskej republiky a v Ozbrojených silách Slovenskej republiky 4/2
Viera Jurková: Bojová zástava – symbol vojenskej cti a slávy 4/6
Daniel Hupko: Dôstojnícke podobizne grófa Mórica Pálffyho st. (1812 – 1897) 4/11
Martin Jarinkovič: Vojenské čakovy M 1891 v zbierkach Východoslovenského múzea v Košiciach 4/16
Martin Konečný: Prilby príslušníkov nemeckého Beskydského zboru 4/20
Zdeněk Špitálník: Sovětizace československého vojenského stejnokroje 1948–1959 4/24

MÚZEJNÉ ZBIERKY | MUSEUM COLLECTIONS

Peter Rybárik: „Nové“ akvizície zbierky zbraní v SNM – Múzeu Červený Kameň

Filip Glocko: Rodinná pozostalosť sestier Hudecových v Stredoslovenskom múzeu

Pavel Holman: Potápění ve sbírkách Technického muzea v Brně

Jozef Kušnír, Erik Ondria: Zbierka Sfragistika v Krajskom múzeu v Prešove

Peter Rybárik: Kovové štítky z granátických čiapok

Daniel Harvan: Poveternostné delo zo Starého zámku v Banskej Štiavnici

Martin Katreniak: Zlatá Zuzana – slovenský sklársky fenomén v zbierkach NMG

ODBORNÁ SPRÁVA ZBIEROK | SPECIALISED COLLECTION ADMINISTRATION

Katarína Kučíková, Petra Urbanová, Katarína

Vizárová: Prítomnosť plastov v zbierkach pamäťových inštitúcií

TEÓRIA A METODIKA | THEORY AND METHODOLOGY

Gregor Gardoš: Národný projekt Digitálna evidencia múzejných zbierok – IS DEMZ

Kamila Pišová: Bojnický zámok na cestách. Vzdelávací program SNM – Múzea Bojnice v externom školskom prostredí

Martin Slosiarik: Slovenské národné múzeum očami verejnosti

Juraj Kucharík: Rimania na dotyk. Kniha pre nevidiacich a slabozrakých

Kamila Pišová: O Čarostudni. Detská rozprávková prehliadka ako forma výchovy a vzdelávania najmladších návštevníkov SNM – Múzea Bojnice

Z HISTÓRIE | HISTORY

Vojtech Hami: 30 rokov slovenských významenani

Dominika Kukučová: Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici oslavuje 40. narodeniny

Gabriela Podušelová: Časopis Múzeum vychádza už 70 rokov

Viera Jurková: 30 rokov slovenského vojenského múzejníctva

INFORMAČNÉ ZDROJE | INFORMATION SOURCES

Andrea Jamrichová: Výstupy ICCROM aj pre múzejníkov

Ivana Jurčíková: Výročná správa o činnosti múzeí na Slovensku za rok 2023

Marián Majerník: Noc múzeí a galérií 2024. Stredné a východné Slovensko a niekoľko celoslovenských štatistík

Zuzana Vášáryová: Noc múzeí a galérií 2024 v Bratislavskom kraji a v múzeách SNM

Kristína Matuchovičová: Galérie na Slovensku v roku 2023

Miriám Das Lehotská: Pramene hudby na Slovensku od baroka po 20. storočie – výskum, dokumentácia, prezentácia

Helena Ferencová: Obnovy barokového kaštieľa na hrade Modrý Kameň

DISKUSIA | DISCUSSION

Jozef Kušnír: Neplatiaci návštevníci verejných múzeí z pohľadu zákona

Jozef Kušnír: Nevyužívaný spôsob akvizície – predaj zbierkových predmetov medzi múzeami

Gabriela Podušelová: Nevyužívaný spôsob akvizície – predaj zbierkových predmetov medzi múzeami. Pár postrehov k článku J. Kušníra

Jozef Kušnír: Otvorené depozitáre. Áno či nie?

MÚZEJNÁ KOMUNIKÁCIA | MUSEOLOGICAL COMMUNICATION

2/41 **Jasna Paličková:** Výstava První dámy – móda a styl v Národnom múzeu Českej republiky 1/61

3/39 **Michaela Škodová:** Správa z XXVI. ročníka konferencie Etnológ a múzeum 1/62

3/42 **Michaela Škodová:** 19. ročník Festivalu múzeí na Slovensku a 33. Valné zhromaždenie Zväzu múzeí na Slovensku 1/63

3/48 **Vojtech Hami, Boris Stoklas:** Správa z 5. konferencie mladých numizmatikov na Univerzite Loránda Eötvösa v Budapešti 1/64

4/29 **Jozef Bednár:** Živa Award 2023 na Slovensku 1/66

4/33 **Sylvia Urdová:** Letohrádok Dardanely – Hudobná perla Spiša. Redizajn Expozície klávesových hudobných nástrojov 2/60

4/36 **Mária Novotná:** Spišská Kapitula sa stále viac otvára verejnosti 2/63

Gabriela Podušelová: Výstava Dvojkříž na Bratislavskom hrade 2/66

Radoslava Janáčková, Ingrid Ondrejičková Soboslayová: Tradícia netradične: Ľan a konopa 3/64

Andrea Milanová: Výstava Trendy. Dizajn. Produkcia: Bižutéria a šperk 3/66

1/52 **Jaroslava Bobáková:** Výstava Pozoruhodné šváby – nepanikárte 3/68

Zuzana Francová: Sympóziu o sochárovi Arthurovi Fleischmannovi (1896 – 1990) v Londýne 3/70

Katarína Stredáková, Jana Potocká: Expozícia Vulkanológia v Pohronskom múzeu 4/60

PERSONÁLIE | PERSONAL DATA

1/56 **Ján Kautman:** RNDr. Branislav Matoušek, CSc., jubilujúci múzejník, ornitológ, zoológ a historik (*21. 12. 1933) 1/67

1/59 **Martin Malo:** Dokončený životný príbeh PhDr. Drahomíry Pillovej 1/68

2/46 **Iveta Géczyová:** Rozlúčili sme sa s Vierou Praženicovou 1/69

3/46 **Filip Glocko:** Milan Šoka (1942 – 2024) 2/67

Redakcia: Odišla Olga Glosíková 2/68

4/40 **Predstavujeme nových riaditeľov:** PhDr. Éva Kerényi, PhD., riaditeľka Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote 4/62

Daniel Harvan: PhDr. Jozef Labuda, CSc., 70-ročný 4/64

Erik Kližan: Za Štefanom Gazdíkom (1937 – 2024) 4/66

Magdaléna Klobučníková: Katarína Závaďová (1933 – 2024) 4/66

Mária Halmová: Anna Oláhová (1950 – 2024) 4/67

Redakcia: Tichá spomienka na Evičku Jurčovičovou 4/68

RECENZIE A ANOTÁCIE | BOOK REVIEWS AND ANNOTATIONS

Erik Ondria: Viera Jurková, Tomáš Hanich, Peter Holík: Zbrane a munícia v múzeu. Metodická pomôcka k odbornej správe zbraní a munície v zbierkach slovenských múzeí 1/70

Gabriela Podušelová: Mária Halmová: Štefan Mruškovič 1/71

Zuzana Francová: Martin Besedič. Pečate bratislavských cechov 2/69

Gabriela Podušelová: Vojtech Hami: Clementisova hviezda 2/69

3/52 **Vladimír Turčan:** Lucia Nováková, Tomáš Kolon: Environmentálna archeológia. Človek a príroda v staroveku I., II. 2/70

3/57 **Peter Maráky:** Bratislava: Zborník Múzea mesta Bratislavy, 2022, ročník 34 2/71

4/50 **Slavomíra Očenášová-Štrbová:** Mária Lásková: Jana Pogorielová a Anton Duša v zbierkach Literárneho a hudobného múzea 3/71

4/54 **Lukáš Danko:** Imrich Purdek: Naša vojenská symbolika v 20. storočí až po súčasnosť 4/69

Lenka Vrabčová: Roman Moravec: Československé vojenské jednotky v ZSSR: výstroj, fahká pechotná výzbroj a iný intendantný materiál. I. časť + Československé vojenské jednotky v ZSSR: výstroj, fahká pechotná výzbroj a iný intendantný materiál. II. časť. Rekonštrukcie ústroja a použitia ďalšieho intendantného materiálu Československými vojenskými jednotkami v ZSSR 1941 – 1945 4/69

3/60 **Igor Bazovský:** Vladimír Turčan: Antické okná zo Stupavy. Najstaršie svedectvo zemetrasenia na Slovensku 4/70

4/58 **Zuzana Francová:** Lucie Skřivánková, ed.: Dětem na míru. Autorská tvorba pro děti v socialistickém Československu 4/71

